

A.P.Csehov:

HÁROMNŐVÉR

színdarab egy felvonásban

Stuber Andrea fordítása

©2009

www.cziczo.hu

s z e r e p l őr k:

Olga, *a legidősebb nővér*

Mása, *a középső nővér*

Irina, *a legkisebb nővér*

Andrej, *a bátyjuk*

Natasa, *a sógornőjük*

Versinyin, *ezredes*

Csebutikin, *katonaorvos*

Tuzenbach báró, *főhadnagy*

Szoljonij, *százados*

Kuligin, *Mása férje*

átdolgozta: Cziczó Attila

1. KÉP

Függöny mögül lép elő Olga.

OLGA *(ingerülten)* Férfiak!

Irina és Mása is mellé állnak.

OLGA Ma egy éve, hogy apa meghalt.

A három lány üvöltve vonaglik a földön, zokognak.

OLGA Épp ma, május 5-én, a névnapodon, Irina. Akkor nagyon hideg volt és esett a hó. Azt hittem, nem élem túl, te meg ájultan feküdtél, mint egy halott. Hát eltelt egy év, és ma már könnyű szívvel emlékezünk rá. Emlékszem, amikor apát vitték, zene szólt és a temetőben lóttak. Tábornok volt, mégis kevesen jöttek el. Igaz, esett az eső. Erős eső meg hó esett. Apa megkapta a dandárját, és elhozott bennünket Moszkvából. Ennek tizenegy éve, de én tisztán emlékszem, hogy ilyenkor, május elején már egész Moszkva virágzik, meleg van, és minden aranylik a naptól. Istenem! Szenvedélyesen vágyom a szülővárosba.

MÁSA Nem értelek, Olga...

IRINA Menjünk Moszkvába! Eladni a házat, befejezni itt mindent, és irány Moszkva!

MÁSA Igen?

IRINA A bátyánk valószínűleg egyetemi tanár lesz, és úgyse él itt tovább. *(szünet)* Csak szegény Mása marad itt.

OLGA Mása majd minden nyárra eljön hozzánk, Moszkvába.

IRINA Ha isten is úgy akarja, minden elrendeződik. Jó idő van ma. Reggel azzal ébredtem, hogy névnapom van, és úgy megörültem, eszembe jutott a gyerekkorom. És milyen csodálatos gondolataim támadtak, micsoda gondolatok!

OLGA Ma valósággal sugárzol, szebb vagy, mint valaha. Mása szintén szép. Én viszont megöregedtem és lesoványodtam, nyilván attól, hogy sokat dühöngök. De ma fiatalabbnak érzem magam, mint tegnap. Huszonnyolc éves vagyok, csak... Minden jól van, minden isten akarata, de azért azt hiszem, ha férjhez mennék és egész nap otthon ülnék, az jobb volna. Én szeretném az uramat.

TUZENBACH *(korábban érkezett, eddig csak hallgatott)* Maga olyan hülyeségeket beszél, hogy már nem bírom hallgatni. *(nevet)*

OLGA *(kimérten üdvözli)* Báró!

TUZENBACH Nem is mondtam: ma látogatóba jön önökhöz Versinyin, az új ütegpáncsnok.

A három nővér egyszerre kérdezi.

OLGA Hány éves?

IRINA Öreg?

MÁSA Fiatal?

Csend.

TUZENBACH Legfeljebb negyven, negyvenöt lehet. Derék fickónak látszik. Nem buta, annyi biztos. Csak sokat beszél.

IRINA *(tolakszik)* Érdekes ember?

TUZENBACH Hát, megjárja. De felesége van, anyósa és két lánya. Mindenkinél vizitel, és mindenhol elmeséli, hogy van felesége meg két lánya. Majd elmondja itt is.

IRINA *(elmélázik)* Elmondja majd? *(álmodozva)* Azt mondják meg, mitől vagyok ma ennyire boldog? Mitől van ez? Mitől? Én mindent tudok! Az embernek csinálnia kell valamit, dolgozni arca verejtékével, akárki is legyen, csak ez adhatja meg az élete értelmét, a célját, a boldogságot, a megelégedést. Milyen jó

a munkásnak, aki hajnalban kel és követ tör, vagy a pásztor-
nak, vagy a mozdonyvezetőnek... Istenem, nemcsak hogy
munkásnak, de még igavonó baromnak vagy egyszerű lónak
lenni is jobb, mint olyan fiatalasszonynak, aki délig alszik, az-
tán az ágyban kávézik, aztán két órát öltözködik... ó, milyen
szörnyű ez!

OLGA Apa megkövetelte, hogy hét órakor keljünk. Most Irina feléb-
red hétkor, de aztán legalább kilencig fekszik az ágyban, és
töri a fejét valamin. És milyen komoly képet vág!

IRINA Megszoktad, hogy kislánynak nézz, és csodálkozol, hogy ko-
moly az arcom. Húszéves vagyok!

TUZENBACH Munkavágy, istenem, mennyire megértem! Én soha életem-
ben nem dolgoztam. A hideg és lusta Péterváron születtem, s
a családom nem ismerte sem a munkát, sem a gondot. Em-
lékszem, amikor a katonaiskolából hazaértem, lakáj húzta le a
csizmámat. Engem megóvtak a munkától. De itt az idő, nem-
sokára dolgozni fogok. Még huszonöt-harminc év és minden-
ki dolgozni fog. Mindenki!

CSEBUTIKIN *(eddig olvasott)* Én nem fogok dolgozni.

TUZENBACH Maga nem számít.

CSEBUTIKIN Mióta elvégeztem az egyetemet, a kisujjamat se mozdítottam,
egyetlen könyvet el nem olvastam, csak újságokat. *(kimegy)*

OLGA Ma nem vagy vidám, Mása.

MÁSA *(szomorúan)* Irina, kívánom neked, hogy légy egészséges,
légy boldog. Régebben, mikor apa még élt, névnapkor eljött
hozzánk harminc-negyven tiszt. Tele volt velük a ház, lármáz-
tak... *(Olgának)* Ne bőgj!

Bejön Csebutikin, egy cseresznyefát tol maga előtt.

IRINA Drága Ivan Romanics, drága Csebutikin doktor, mit művel?

CSEBUTIKIN Kedveseim, édeseim, maguk nekem az egyetlenek, a világon a legdrágábbak. Mindjárt hatvanéves leszek, öreg vagyok, magányos, haszontalan. Azon kívül, hogy szeretem magukat, semmi jó nincs bennem, és ha nem lennének, én már régen nem élnék ezen a földön. Irina, kedvesem, kislányom, a születése napjától ismerem magát, a karjaimban hordtam... szerettem a megboldogult mamáját...

IRINA De minek ad ilyen drága ajándékot?

Középen helyezik el a fát. Bejön Versinyin.

VERSINYIN Tisztelettel bemutatkozom: Alekszandr Ignatyics Versinyin ezredes, Moszkvából. Nagyon, nagyon örülök, hogy végre itt lehetek maguknál. Milyen boldog vagyok, milyen boldog vagyok! Ugyebár önök hárman nővérek. Három kislány. Az arcukra már nem emlékszem, de hogy az édesapjuknak, Prozorov ezredesnek három kicsi lánya volt, arra tisztán emlékszem, és láttam is a saját szememmel. Ejnye, hogy megy az idő! Jaj, jaj, hogy megy az idő!

IRINA Moszkvából? Igazán Moszkvából?

VERSINYIN Igen, onnan. Megboldogult édesapjuk ott volt ütegparancsnok, én meg tisztként szolgáltam ugyanabban a dandárban. *(Másához)* Hanem az ön arcára kicsit emlékszem. Azt hiszem.

MÁSA Én meg magára nem.

IRINA Olga! Olga! Képzeld, Versinyin ezredesről kiderült, hogy moszkvai.

VERSINYIN Ezek szerint ön Olga, a legidősebb. Ön Mása. Ön pedig Irina, a legfiatalabb.

OLGA Ön moszkvai?

VERSINYIN Igen. Sokáig szolgáltam ott, aztán itt kaptam üteget és idejöttem, mint látják. Moszkvában gyakran megfordultam önök-nél.

OLGA Azt hittem, mindenkre emlékszem!

IRINA Alekszandr Ignatyics, maga moszkvai... Micsoda meglepetés!

OLGA Ugyanis épp oda készülünk.

IRINA Úgy tervezzük, hogy őszre már ott leszünk. Az a mi szülővárosunk, ott születünk.

MÁSA Már emlékszem! Tudod, Olga, emlegették nálunk a szerelmes őrnagyot! Maga akkor hadnagy volt, szerelmes lett valakibe, és mindenki szerelmes őrnagynak csúfolta.

VERSINYIN Hát igen... Szerelmes őrnagy, úgy van.

MÁSA Hogy megöregedett!

VERSINYIN Hát igen, akkor fiatal voltam és szerelmes voltam. Most nem így van.

OLGA De hiszen egyetlen ősz hajszála sincs. Öregebb lett, de még nem öreg.

VERSINYIN Akárhogy is, a negyvenharmadik évemben vagyok. Régen jöttek el Moszkvából?

IRINA Tizenegy éve. Mása, mi van veled, sírsz, te bolondos...

MÁSA Semmi baj. Melyik utcában is lakott?

VERSINYIN A régi Baszmannaja utcában. *(nevetés)*

OLGA És mi is!

VERSINYIN Hanem itt milyen széles, milyen gazdag folyó van! Csodálatos folyó!

OLGA Igen, de hideg. Itt hideg van és rengeteg a szűnyog.

VERSINYIN Jó itt élni. Csak az a furcsa, hogy a vasútállomás húsz versztányira van... *(nevetés)* És senki sem tudja megmondani, hogy miért.

TUZENBACH Tréfamesterünk, Vaszilij Vasziljics Szoljonij megmondaná: azért, mert ha a vasútállomás közel volna, akkor nem volna messze, de mert messze van, így nem lehet közel.

OLGA Most már emlékszem magára. Emlékszem.

VERSINYIN Ismertem az anyukájukat.

CSEBUTIKIN Jó asszony volt, isten nyugosztalja.

IRINA Mama Moszkvában van eltemetve.

OLGA A Novogyevicsiben... *(nevetés)*

MÁSA Képzelve, már kezdem elfelejteni az arcát. *(csend)*

Kintről muzsikaszó hallatszik.

MÁSA Ez Andrej, a bátyánk. Ő játszik. Valószínűleg egyetemi tanár lesz Moszkvában.

IRINA Ő a mi tudósunk. Professzor lesz, annak kell lennie. Apa katonára volt, a fia pedig a tudományos pályát választotta.

MÁSA Apa akarta.

OLGA Épp ma ugrattuk. Úgy látszik, szerelmes kicsit.

IRINA Egy itteni lányba. Valószínűleg idejön ma ő is.

OLGA Hogy öltözködik az a nő...!? Nem az, hogy rosszul, vagy nem divatosan, hanem egyszerűen szánalmasan. Valami rémes, rikító, sárga szoknyát hord, ilyen ízléstelen rojtokkal meg piros blúzzal. Az arca fényesre sikálva. Nem tudom elhinni, hogy Andrej szerelmes belé, elvégre van ízlése, szerintem csak bennünket bosszant, hülyéskedik. Épp tegnap hallottam, hogy ez a lány férjhez megy Protapopovhoz, a polgármesterhez. És ez így van jól... Andrej, gyere már!

OLGA *(belép Andrej)* A fivérem, Andrej.

VERSINYIN *(kezet nyújt)* Versinyin.

ANDREJ Prozorov. Ön nálunk az új ütegpáncsnok?

OLGA Képzeld, Alekszandr Ignatyics Moszkvából való.

ANDREJ Igazán?

IRINA A bátyánk egyetemi tanár lesz Moszkvában.

MÁSA Alekszandr Ignatyicsot valaha szerelmes őrnagynak hívták, és ő egyáltalán nem haragudott érte.

VERSINYIN Egyáltalán nem!

MÁSA Én meg szerelmes muzsikusnak akarlak hívni téged!

IRINA Vagy szerelmes professzornak!

OLGA Szerelmes! Andrijuska szerelmes!

IRINA Bravó, bravó! Éljen! Andrijuska szerelmes!

TUZENBACH Ó, szerelem, célja vagy természetbeni létünknek!

ANDREJ Na elég már, elég... Egész éjjel nem aludtam, és most, ahogy mondják, nem vagyok magamnál. Négyig olvastam, aztán lefeküdtem, de az alvásból semmi nem lett. Gondoltam erre-arra, aztán már jött is a virradat, betűzött a nap a szobámba. This summer, while I'm here, I want to translate a book from the English... *(Nyáron, amíg itt leszek, lefordítok majd egy könyvecskét angolból.)*

VERSINYIN Do you read English? *(Tehát ön olvas angolul?)*

ANDREJ Yes. Apánk, isten nyugosztalja, agyonnevelt bennünket. Thanks to father, my sisters and I know French, German, and English, and Irina knows Italian as well. But we paid dearly for it all! *(Apánknak köszönhetően, én és a testvéreim tudunk franciául, németül, angolul, Irina még olaszul is. De milyen áron!)*

- MÁSA In diesem Nest hier ist's ein sehr überflüssiger Luxus drei fremde Sprachen zu können. (*Ebben a városban tudni három nyelvet igazán fölösleges luxus.*) Nem is csak luxus, hanem afféle haszontalan adottság, mint a hatodik ujj. Mi sok fölöslegeset tudunk.
- IRINA Quante cose inutili sappiamo. (*Mi sok fölöslegeset tudunk.*)
- OLGA Nous savons beaucoup de choses inutiles. (*Mi sok fölöslegeset tudunk.*)
- VERSINYIN Még hogy sok fölöslegeset tudnak. Én azt hiszem, nincs és nem is lehet olyan unalmas város, ahol ne lenne szükség okos, művelt emberekre. Két-háromszáz év múlva a földön elképzelhetetlenül csodálatos lesz az élet. Addig is meg kell érezni, várni kell, álmodni róla, készülni rá. És ezért kell többet látnunk és tudnunk, mint az apánk és a nagyapánk. És maguk még sajnálkoznak, hogy sok fölöslegeset tudnak.
- MÁSA Itt maradok reggelizni.
- IRINA Igaza van. Fel kellene írni minden szavát.
- TUZENBACH Sok év múlva, ahogy mondja, az élet gyönyörű lesz a földön. Ez így igaz. De hogy részt vehessünk benne, ha csak távolról is, ahhoz már most készülődniünk kell, mégpedig dolgoznunk kell... Igen, dolgozni kell.
- VERSINYIN Gyakran gondolok arra, mi lenne, ha újrakezdhetnénk mindent? Ha az egyik életünk, ahogy mondják, piszkozat volna, a másik pedig a tisztázat! Azt hiszem, mindannyian arra törekednénk, hogy ne ismételjük önmagunkat. Legalábbis megpróbálnánk. Nekem feleségem van, két lányom, a feleségem nem egészséges, és a többi, és a többi. De ha előlről kezdhetném, nem nősnék meg. Nem én!

Mása feje fölött megjelenik Kuligin, tátog.

IRINA Mit mond a férjed, Mása?

Mása ellöki Kuligint.

OLGA *(Versinyin elindul.)* Alekszandr Ignatyics! Maradjon itt reggelire.

IRINA Legyen szíves.

OLGA Kérem önt!

VERSINYIN Úgy látom, valami családi ünnepségbe csöppentem. Bocsánat, hogy nem tudtam.

Mása feje fölött megjelenik Kuligin, tátog.

MÁSA Igen, a feleséged szeret téged. Így oka van annak, hogy ma jókedvű vagy, és kitűnő a hangulatod. *(ellöki)*

OLGA *(Csebutikinnak)* Ide figyeljen, ma ne igyon. Hallja? Árt magának.

CSEBUTIKIN Ugyan, kérem. Hol van az már. Két éve nem készültem ki italtól. Különben is, nem mindegy, anyuskám?

OLGA Akkor is: ne merjen inni. Ne merjen!

CSEBUTIKIN Jó. Azért iszom ebből a sötét vodkából... Egészségükre. Jó itt önöknél!

Irina és Tuzenbach kettesben beszélgetnek.

IRINA Mása magán kívül van ma. Tizennyolc évesen ment férjhez Kuliginhoz, amikor azt hitte, hogy ő a legokosabb ember a világon. Most már tudja, hogy nem. A legjobb ember, de nem a legokosabb. *(elgondolkozik)*

TUZENBACH Mire gondol?

IRINA Moszkvára...

TUZENBACH Maga húszéves, én még nem vagyok harminc. Mennyi év áll előttünk, napok hosszú-hosszú sora, telis-tele a maga iránti szerelmemmel...

IRINA Nyikolaj Lvovics, ne beszéljen nekem a szerelemről.

TUZENBACH Iszonyú vágyakozás van bennem az élet, a harcok, a munka iránt, s a lelkemben ez összekapcsolódik a maga iránt érzett szerelmemmel, Irina. És ráadásul maga gyönyörű, és én az életet is ugyanilyen gyönyörűnek látom! Mire gondol?

IRINA Azt mondja, gyönyörűnek látja az életet. De hátha ez csak látszat? Folynek a könnyeim... Dolgozni kell, dolgozni. Nem vagyunk vidámak, és sötéten látjuk az életet, mert nem ismerjük a munkát. Olyan emberek voltak a szüleink, akik megvetették a munkát.

Natasa jön be, rózsaszín ruhában, zöld övvel.

NATASA Kedves Irina, gratulálok! Mennyi vendég, igazán, zavarban vagyok... Jó napot, báró!

OLGA Á, Natasa, lám csak. Isten hozta, kedvesem!

NATASA Éljen az ünnepelt. Milyen nagy társaság, szörnyen izgulok...

OLGA Á, csak a mieink. Magán zöld öv van! Drágám, ez nem helyes.

NATASA Csak nem jelent valami rosszat?

OLGA Á, dehogy, csak egyszerűen nem passzol... Valahogy... rémes.

NATASA Tényleg? De hát ez nem is zöld, inkább olyan halovány.

Asztalhoz ülnek.

CSEBUTIKIN Kívánok neked, Irina, jó vőlegényt. Ideje férjhez menned. Natalja Ivanovna, magának is vőlegénykét kívánok.

OLGA Natasának már van vőlegénykéje.

MÁSA Üritem poharam... Eh, micsoda élet, az ördög vinné el! *(sír)*

VERSINYIN Finom ez az ital. Miből készül?
 CSEBUTIKIN Svábbogárból.
 IRINA Fúj! Fúj! Milyen undorító!
 OLGA Vacsorára sült pulyka lesz és almás pite.
 VERSINYIN Engedjék meg, hogy én is eljöjsek!
 IRINA Legyen szerencsénk.
 NATASA Érezze otthon magát.
 TUZENBACH Ó, szerelem, célja vagy természetbeni létünknek.
 ANDREJ Hagyják abba, uraim. Nem unják még?
 MÁSA Tengeröbölben zöld a tölgy, színarany lánc a törzsén... szín-
 arany lánc a törzsén... Miért mondogatom ezt folyton? Reggel
 óta nem tudok szabadulni tőle...
 IRINA *(számol)* Tizenhárman vagyunk az asztalnál!
 MÁSA Nyolcan.
Mása feje fölött megjelenik Kuligin.
 CSEBUTIKIN Kilencen.
 MÁSA *(ellöki férjét)* Nyolcan!
 CSEBUTIKIN Csak nem hisznek a babonában?
 VERSINYIN Ha tizenhárman vagyunk az asztalnál, az azt jelenti, hogy va-
 laki közülünk szerelmes. Csak nem maga, Ivan Romanics?
 MÁSA Nyolcan vagyunk...
 CSEBUTIKIN Kivénhedt bűnös vagyok én már, hanem hogy Natalja
 Ivanovna mitől jött zavarba, azt fel nem foghatom.
Natasa elrohan, Andrej utána.
 ANDREJ Hagyja, ne figyeljen rájuk!

NATASA Szégyellem magam... Nem tudom, mit akarnak tőlem, kinevetnek. Tudom, hogy illetlenség volt így elrohanni az asztaltól, de nem bírom... nem bírom...

ANDREJ Natasa, kérem, könyörgök, ne aggódjon. Biztosíthatom, hogy csak tréfálnak, szívük minden melegével. Drágaságom, gyönyörűségem, ők kedves, jólelkű emberek, szeretnek engem és magát is. Jöjjön ide, itt nem látnak bennünket...

NATASA Szokatlan még nekem ez a társaság!..

ANDREJ Ó ifjúság, csodálatos, gyönyörű ifjúság! Drágaságom, szépségem, ne aggódjon ennyire! Higgyen nekem, bízson bennem... Nekem olyan jó, mindenem tele szerelemmel, lelkesedéssel... Ó, nem látnak minket! Nem lát senki! Miért, miért szerettem magába, amikor magába szerettem - ó, semmit sem értek. Drágaságom, édes, jóságos, ártatlan szerelmem, legyen a feleségem! Szeretem magát, szeretem..., mint még soha senkit...

2. KÉP

A nővérek a holdfényben állnak egymás mellett.

OLGA Ma három éve, hogy apa meghalt.

A három lány zokog.

OLGA Akkor nagyon hideg volt és esett a hó... Három év telt el, és mindenre olyan pontosan emlékszem, mintha tegnap történt volna.

IRINA Istenem, Moszkvát látom álmomban minden éjjel, már olyan vagyok, mint egy elmebeteg. Júniusban költözünk, addig még... február, március, április, május... majdnem fél év!

MÁSA Moszkvába... *(kimennek)*

Natasa jön pongyolában, gyertyával.

ANDREJ *(kijön, könyvvel a kezében)* Mi van, Natasa?

NATASA Nézem, hogy nem maradt-e égve valami... Farsang van, a családok ilyenkor nekiszabadulnak, figyelniem kell, figyelniem kell. Mennyi az idő?

ANDREJ Negyed kilenc.

NATASA Negyed kilenc, azt mondd? Attól tartok, hogy Bobik nem egészséges. Mitől olyan hideg?

ANDREJ Semmi baja, Natasa. A kisfiúnk egészséges.

NATASA Félek. És ma este kilenc után álarcosok jönnek hozzánk, azt mondják. Jobb lenne, ha nem jönnének, Andrjusa.

ANDREJ Mit tudom én. Hát hívták őket.

NATASA Ma reggel, ahogy felébred a kicsi, rám néz és egyszer csak elmosolyodik - vagyis megismert. Bobik, mondom, szia! Szia, te édes! Ő meg nevet. A gyerekek mindent értenek, de mindent! Jó, Andrjusa, akkor majd szólok, hogy ne engedjék be az álarcosokat.

ANDREJ Hadd legyen úgy, ahogy a testvéreim akarják. Ők a ház gazdái.

NATASA Nekik is ez a véleményük, majd megmondom nekik. Ők olyan jók... Vacsorára aludttejet hozattam. Az orvos azt mondja, hogy kizárólag aludttejet ehetsz, különben sose fogysz le. Bobik egészen hideg. Félek, hogy fázik a szobájában. Legalább amíg melegebb nem lesz az idő, át kéne vinni másik szobába. Irina szobája például épp egy gyereknek való: száraz és napos. Meg kell mondani a húgodnak, hogy valameddig igazán ellehetne Olgával egy szobában... Nappal úgyszincs itt-hon, csak aludni jár haza. Andrjusecska, miért hallgatsz?

ANDREJ Mert elgondolkodtam... Meg nincs is mit beszélni...

NATASA Igen... valamit akartam neked mondani... Megvan. Ferapont jött a városházáról, téged keres.

ANDREJ Küldd el.

Natasa kimegy.

ANDREJ Itthon unalmas... Milyen furcsán változik az élet, hogy becsap! Istenem, titkár vagyok a városházán, ott, ahol Protapopov a főnök. Titkár vagyok, és a legtöbb, amire vihetem, az a tagság a tanácsban. Én, aki minden éjjel azt álmodom, hogy a moszkvai egyetem professzora vagyok, neves tudós, az orosz föld büszkesége! Valakivel csak kell beszélgetnem, a feleségem nem ért meg, a testvéreimtől valamiért félek, félek, hogy kinevetnek, megszégyenítenek... Milyen boldogan elüldögnék most Moszkvában a Tyesztovnál vagy valahol! Ülsz Moszkvában valamelyik nagy étteremben, nem ismeresz senkit és téged sem ismernek, és mégsem érzed magad idegennek. Itt meg mindenkit ismeresz, és mindenki ismer, mégis idegen, idegen az ember... Idegen és magányos.

Andrej kimegy, érkezik Mása és Versinyin.

MÁSA Nem tudom. Nem tudom. Persze sokat jelent a megszokás. Apa halála után például sokáig nem tudtuk megszokni, hogy nincs tisztiszolgánk. De nemcsak a megszokás, az igazságérzetem is azt diktálja, hogy járt volna nekünk. Lehet, hogy máshol nem így van, de a mi városunkban a legrendesebb, legfinomabb, legúrabb emberek a katonatisztek.

VERSINYIN Szomjas vagyok. Innék egy teát.

MÁSA Mindjárt hoznak. Férjhez adtak tizennyolc évesen, féltem a saját férjemtől, mert tanár volt, én meg épphogy kikerültem az iskolapadból. Akkoriban iszonyúan okos, nagy tudású és fontos embernek hittem őt. Most meg nem hiszem annak, sajnós.

VERSINYIN Hát igen.

MÁSA A férjemről nem beszélek, őt már megszoktam, de általában a civilek között sok a nyers, faragatlan, nevetlen ember. Engem idegesít és sért a durvaság, én szenvedek, ha azt látom, hogy valaki nem elég finom, kellemes és szívélyes.

VERSINYIN Eeegen. Szerintem teljesen mindegy, hogy civilek vagy katonák, egyformán érdektelenek az emberek, legalábbis ebben a városban. Teljesen mindegy! Ha meghallgat egy itteni értelmiségit, civilt vagy katonát, másról sem tud beszélni, mint hogy bajlódik a feleségével, bajlódik a házával... Miért kínlódik a gyerekeivel, a feleségével? És a feleség, a gyerekek miért kínlódnak ővele?

MÁSA Maga ma nincs feldobva.

VERSINYIN Lehet. Nem ebédeltem, reggel óta egy falatot sem ettem. Milyen siralmas! Reggel hétkor kezdtünk veszekedni, kilenckor bevágtam az ajtót és eljöttem. Soha nem beszélek erről, furcsa, hogy csak magának panaszkodom. Ne haragudjon rám. Senkim sincs magán kívül, senkim... Maga nagyszerű, csodá-

latos asszony. Nagyszerű és csodálatos! Sötét van, de azért látom a szeme csillogását. Szeretem, szeretem, szeretem... Szeretem a szemét, a mozdulatait, álmaimban is előjönnek... Nagyszerű, csodálatos nő!

MÁSA Amikor így beszél velem, valahogy nevetnem kell, pedig ez félelmetes. Ne folytassa, kérem... Különben, mondja csak, nekem mindegy... Nekem mindegy...

Irina és Tuzenbach jön.

TUZENBACH Hármias nevem van. Báró Tuzenbach-Krone-Altschauernek hívnak, de orosz vagyok, pravoszláv, mint ön. Német kevés maradt bennem, talán csak az a türelem és makacsság, amivel az idegeire megyek. Kísérgetem minden este.

IRINA Milyen fáradt vagyok!

TUZENBACH Minden nap követem, hogy hazakísérjem, követem tíz évig, húsz évig, amíg csak el nem zavar... *(észreveszi Másáékát)* Maguk azok? Üdvözltem.

Mindenki zavarban van.

IRINA Ma álarcosok jönnek?

MÁSA Igen.

IRINA Pihenni! Elfáradtam. Fáradt vagyok. Tegnap a doktor és a mi Andrejünk a klubban voltak és megint vesztettek. Azt mondják, Andrej eljátszott kétszáz rubelt.

MÁSA Mit lehet tenni!

IRINA Két hete is vesztett, decemberben is vesztett. Bár gyorsan eljátszana mindent, akkor talán itt hagynánk ezt a várost!

MÁSA Csak Natasa meg ne tudja, hogy Andrej vesztett.

IRINA Szerintem neki mindegy.

MÁSA A doktor kifizette a lakbért?

IRINA Nem. Nyolc hónapja egy vasat se. Úgy látszik, elfelejtette. Miért hallgat, Alekszandr Ignatyics?

VERSINYIN Nem is tudom. Teát akarok. Fél életemet egy pohár teáért!

MÁSA Mindjárt hoznak.

VERSINYIN Hát akkor? Ha teát nem adnak, legalább filozofáljunk.

TUZENBACH Rajta. Miről?

VERSINYIN Miről? Mondjuk, álmodozzunk... Például arról, hogy milyen lesz az élet utánunk, két-háromszáz év múlva.

TUZENBACH Hát milyen? Az utánunk jövők léggömbökön fognak repülni, a ruhák megváltoznak, de az élet csak ugyanolyan marad, mint most: nehéz, titkokkal teli és boldog.

VERSINYIN Hogy is mondjam csak? Én azt hiszem, hogy apránként mindennek meg kell változnia a földön, és már változik is, itt a szemünk előtt. Kétszáz, háromszáz év múlva - nem az időpont a lényeg - új, boldog élet jön el. Ennek mi már természetesen nem leszünk részesei, de most ezért az életért dolgozunk, hát szóval: szenvedünk, mi hozzuk létre - és ez a mi létezésünk egyetlen célja, ha úgy tetszik: boldogsága. Mi van magával?

MÁSA Nem tudom. Ma egész nap nevetek, már reggel óta. (*elgondolkozik*) Sokat olvasok. Minél idősebb vagyok, annál többet szeretnék tudni. Őszül a hajam, lassan öregasszony leszek, mégis keveset tudok, de milyen keveset! Ennek ellenére úgy gondolom, hogy a legfontosabbat, a legnagyobb igazságot tudom, nagyon is jól tudom. És mennyire szeretném bizonyítani magának, hogy nincs boldogság, nem is kell lennie és nem is lesz számunkra. Nekünk csak dolgozni és dolgozni kell, a boldogságot pedig majd a leszármazottaink kapják. Ha mi nem, legalább az utódaink utódai már igen.

IRINA Nem értelek, Mása...

TUZENBACH Akkor maga szerint még csak ne is álmodozzunk a boldogságról! És ha én boldog vagyok?!

MÁSA Nem boldog.

TUZENBACH Úgy látszik, nem értjük egymást. Hát mivel győzzem meg?

VERSINYIN Mégiscsak kár, hogy elmúlt az ifjúság...

MÁSA Gogolnál mondják: unalmas élni ezen a világon, uraim!

TUZENBACH Én pedig azt mondom, hogy nehéz önökkel vitatkozni. A kocka el van vetve. Mása, tudja, hogy beadtam a leszerelési kérelmemet?

MÁSA Hallottam. Nem látom, mi a jó benne. Nem szeretem a civileket.

TUZENBACH Mindegy... Én nem vagyok szép, hát milyen katona vagyok én? Na de különben is mindegy... Dolgozni fogok. Csak egyszer az életben dolgozhatnék úgy egy napot, hogy este holtfáradtan érjek haza, aztán végigdőlni az ágyon és azonnal elaludni. Biztos, hogy a munkások nagyon tudnak aludni.

VERSINYIN Micsoda szél van!

MÁSA Igen. Elegem van a télből. Már el is felejtettem, milyen a nyár.

IRINA Megyünk Moszkvába.

CSEBUTIKIN *(jön a teával)* Itt a tea, angyalom.

MÁSA Hozza ide. Nem megyek oda. Boldog, aki észre sem veszi, hogy nyár van-e vagy tél. Azt hiszem, Moszkvában nekem mindegy lenne, milyen az idő...

TUZENBACH Hol vannak a cukorkák?

IRINA Szoljonij megette.

TUZENBACH Mindet?

Versinyin súg valamit Másának, majd elrohan. Mása ideges.

IRINA Te dühös vagy, Mása.

MÁSA Ha dühös vagyok, akkor ne szóljatok hozzám. Hagyjatok békén!

CSEBUTIKIN Hagyjátok, hagyjátok!

MÁSA Maga hatvanéves, de mint egy gyerek, össze-vissza pofázik, az ördög se érti, mit.

NATASA Kedves Mása, hogy használhatsz ilyen kifejezéseket? A te gyönyörű külsőddel bármilyen úri társaságban helyed lehetne, sőt, megmondom őszintén, valósággal kiragyognál, ha nem vennél a szádra ilyen szavakat... Bobik megint felébredt. Ma nincs valami jól. Bemegyek hozzá, bocsássanak meg...

IRINA Hát Alekszandr Ignatyics hová ment?

MÁSA Haza. Megint a feleségével van valami.

TUZENBACH Szoljonij folyton egyedül ül, gondolkodik, nem tudni min. Na, mondom neki, béküljünk ki. Hajtsunk fel egy konyakot. Miért béküljünk ki? – válaszolja. Én magával nem veszem össze. Hm. Sokszor haragszom rá, állandóan kötözködik velem, ha társaságban vagyunk, és valahogy mégis rokonszenves nekem. A fenébe is, ma berúgok. Igyunk! Leszerelek. Legyen vége! Öt évig egyfolytában fontolgattam, és végül döntöttem. Dolgozni fogok. Dolgozni fogok.

ANDREJ Mikor jönnek az álarcosok?

IRINA Kilencre ígérték, mindjárt itt lesznek.

TUZENBACH Az ördögbe is, igyunk! Andrjusa, igyunk pertut! Andrjusa, veled megyek Moszkvába az egyetemre. Uraim, kezdhetjük, már ülök is a zongorához. Mulatságos alak ez a Szoljonij.

Részegednek.

MÁSA A báró részeg, a báró részeg!

Határozott lépésekkel érkezik Natasa.

NATASA Ivan Romanics! (*int a szemével: ki innen!, majd elrohan*)

IRINA Mi van?

CSEBUTIKIN Ideje mennünk. Jó egészséget.

TUZENBACH Mennünk kell?

IRINA Ugyan már... és az álarcosok?

ANDREJ Nem lesznek álarcosok. Nézd, kedvesem, Natasa azt mondja, hogy Bobik nincs egészen jól, és ezért... Szóval... én nem tudom, nekem mindegy.

IRINA Bobik beteg?

MÁSA A francba! Nem Bobik beteg, hanem ő... Itt! (*mutatja*) Nagyságos asszony!

Kimennek, csak a doktor és Andrej marad. Isznak.

CSEBUTIKIN Nem sikerült megházasodnom, mert az élet úgy elinált, mint a villám, ja és persze azért sem, mert ész nélkül szerettem a mamádat, aki férjnél volt...

ANDREJ Nem kell megnősülni. Nem kell, mert unalmas.

CSEBUTIKIN Igaz, csak hát a magány. Akárhogy filozofálsz, a magány szörnyű dolog, angyalom... Habár, lényegében... persze határozottan mindegy!

ANDREJ Igyekezzünk!

CSEBUTIKIN Minek sietni? Odaérünk.

ANDREJ Attól félek, hogy a feleségem itt tart minket.

CSEBUTIKIN Á-á!

ANDREJ Ma játszani nem fogok, csak úgy elüldögélek. Nem vagyok jól.
Mit csináljak, Ivan Romanics, amikor nem kapok levegőt?

CSEBUTIKIN Minek kérded? Nem emlékszem, galambom. Nem tudom.

ANDREJ Menjünk a konyhán át.

Kimennek, Irina be.

IRINA Ki az?

SZOLJONIJ *(a félhomályból szólal meg)* Az álarcosok.

IRINA *(megijed)* Szoljonij százados? Mondja meg nekik, hogy senki
nincs itthon. Bocsássanak meg.

SZOLJONIJ Hol vannak a többiek?

IRINA Hazamentek.

SZOLJONIJ Furcsa. Egyedül van itt?

IRINA Egyedül.

SZOLJONIJ Tapintatlanul viselkedtem a minap, ez nem volt taktikus. De
maga nem olyan, mint a többiek, maga emelkedett és tiszta,
látnia kell az igazságot... Egyedül maga érthet meg engem.
Szeretem magát, mélységesen, végtelenül szeretem...

IRINA Menjen!

SZOLJONIJ Nem tudok maga nélkül élni. Ó, én gyönyörűségem! Ó, boldogságom!
Igaz, csodálatos, varázslatos szempár, soha életemben nem láttam még ilyet.

IRINA Fejezze be, Vaszilij Vasziljics! Maga emlegetve volt egész este:
Szoljonij így, Szoljonij úgy...

SZOLJONIJ Először beszélek erről a szerelemről magának. De hát mindig.
Szerelmet nem lehet kieroszakolni, persze... De azt nem tűröm,
hogy boldog vetélytársam legyen... Nem tűröm... Minden szentre esküszöm,
hogy a vetélytársamat megölöm... Ó, maga csodálatos!

Natasa jön be gyertyával.

NATASA Ki van itt? Vaszilij Vasziljics? Vagy a báró? Nem, nem, Szoljonij százados az, már látom. Bocsásson meg, nem tudtam, hogy itt van, én meg csak így pongyolában...

SZOLJONIJ Jó éjszakát. *(kimegy)*

NATASA Te meg elfáradtál, kedvesem, szegény kislányom. Korábban kellene lefeküdnöd.

IRINA Bobik?

NATASA Alszik. De nyugtalanul alszik. Erről jut eszembe, kedvesem, már akartam mondani neked, csak vagy te nem vagy itthon, vagy én nem érek rá... Bobik mostani szobája szerintem hideg és nyirkos. A te szobád viszont annyira jó volna a gyerekeknek. Kedves, költözz át egyelőre Olgához.

IRINA Hová?

NATASA Egy szobában lesztek Olgával, Bobik megkapja a te szobádat. Olyan édes az a gyerek, ma azt mondom neki: Bobik, Bobikom! Ő meg néz rám a kis szemecskéivel. Protapopov jött, hogy menjek vele szánkázni a trojkán. Milyen furcsák ezek a férfiak... Miért ne mennék el vele egy negyedórácskára? Csengetnek.

Kimegy. Irina elgondolkodva ül, Kuligin és Versinyin jön be egymást átölelve.

KULIGIN Na tessék. És még azt mondták, hogy itt estély lesz.

VERSINYIN Furcsa, amikor félórával ezelőtt elmentem, még várták az álarcosokat... Mind elmentek.

KULIGIN Mása is elment? Hová ment? És miért vár odakint Protapopov trojkája? Kit vár?

VERSINYIN Ne tegyen fel kérdéseket... Fáradt vagyok.

KULIGIN Milyen kis szeszélyes... Andrej tegnap elkártyázott kétszáz rubelt. Az egész város erről beszél.

VERSINYIN A feleségem megint azt találta ki, hogy rám ijeszt, és kis híján majdnem megmérgezte magát. De minden elrendeződött, örülök, most kifújhatom magam.

KULIGIN A feleségem hazament?

VERSINYIN Nyilván.

KULIGIN Ittam volna egy teát. Arra számítottam, hogy kellemes társaságban töltöm az estét. *(kimennek)*

NATASA *(kintről)* Félóra múlva itthon leszek. Csak elszánkázom egy kicsit.

IRINA Mind elmentek. Senki sincs itt.

3. KÉP

Olga és Irina szobájában. A három lány fekszik egymás mellett, fáradtak, lusták.

OLGA Ma négy éve, hogy apa meghalt.

A három lány nagyot sóhajt.

MÁSA Épp ma. Emlékszel, Irina?

IRINA Igen. *(hirtelen témát vált)* Lent ülnek a lépcső aljában... Mondom nekik: jöjjenek már fel, ne üldögéljenek itt, mondom, erre sírnak. Apuska, mondják, nem tudjuk, hol van apuska. És ha bennégett! Még mit nem! És az udvaron is vannak... azok sincsenek felöltözve.

Olga vetkőzik, majd a testvérei is. Irina kezében gyűlik a ruha.

OLGA Fogd ezt... Ezt is... A kabátkát is vigyed... Ezt a szoknyát is... Istenem, hát mi történik itt? Úgy látszik, az egész Kirszanov köz leégett... Ezt vigyed...

MÁSA Ezt is... Szegény Versinyinék nagyon megijedtek... Az ő házuk is majdnem kigyulladt. Ma nálunk alszanak... nem szabad őket hazaengedni... Szegény Fedotyiknak mindene leégett, semmije se maradt...

IRINA Hívd már a doktort, Oljuska, nem bírom el...

OLGA Hiába csöngetek... Jöjjön már ide valaki! Micsoda szörnyűség! Mennyire elegendem van! Fogd ezeket és vidd le... Tiens, porte tout ça en bas.

MÁSA A lépcső aljában állnak a Kolotyilin kisasszonyok... add oda nekik.

OLGA Ezt is... Nous n'avons besoin de rien, donne-leur tout, ma nounou.

IRINA Nem bírom el...

Jön Tuzenbach, lámpással a kezében.

TUZENBACH Tizenkettőben Moszkva is leégett. Uramisten! Bámultak a franciák.

OLGA Mindent adjunk oda. Nekünk semmi nem kell, mindent adjunk oda!

MÁSA Fáradt vagyok, alig állok a lábamon...Versinyinét nem szabad hazaengedni...A kislányok lefekhetnek a szalonban, Alekszandr Ignatyics alhat odalenn a bárónál...

OLGA Fedotyik is mehet a báróhoz, vagy nálunk is maradhat az ebédlőben. Versinyin felesége is alhat a szalonban.

TUZENBACH Azt beszélnek, bizottságot hoznak létre a tűzkárosultak megsegítésére. Mit mondjak? Nagyszerű gondolat. Egyáltalán, a szegény embereken gyorsan-gyorsan segíteni kell, ez a gazdagok kötelessége. *(elrohan)*

Natasa jön be

NATASA *(érkezik)* Bobik és Szofocska alszanak, mintha mi sem történt volna. Hogy itt nálunk mennyien vannak, bárhová megyek, tele a ház emberekkel. Most, amikor influenzajárvány van, csak meg ne fertőzzenek!

OLGA *(meg sem hallva Natasát)* Innen nem látszik a tűzvész, itt nyugalom van...

NATASA Igen...Biztosan összekócolódott a hajam. *(a tükör előtt)* Azt mondják, meghíztam...nem is igaz! Szó sincs róla! *(Olgának)* És miért tartod ezt a vénasszonyt, nem értem...

OLGA *(meghökkenve)* Ne haragudj, de én meg azt nem értem...

NATASA Mit keres ez itt? Parasztasszony, menjen falura... Minek kényeztetni. Én azt szeretem, ha rend van a házban! Nem kellenek itt felesleges emberek. *(Olga arcát simogatja)* Elfáradtál, te szegényke!

OLGA Nem bírom... (*vízet iszik*) Te az előbb nagyon durván beszél-
tél a dadáról... Bocsáss meg, de én ezt nem tudom elviselni...
egészen elsötétült előttem a világ.

NATASA (*idegesen*) Bocsáss meg, Olga, bocsáss meg! Nem akartalak
megbántani.

OLGA Értsd meg, kedvesem... Lehet, hogy furcsán neveltek ben-
nünket, de én ezt nem tudom elviselni. Az ilyen modor egé-
szén tönkre tesz, valósággal belebetegszem... az élettől is el-
megy a kedvem!

NATASA Bocsáss meg, bocsáss meg...

OLGA Minden durvaság, a legkisebb udvariatlanság is felzaklat...

NATASA Gyakran jártatom feleslegesen a szám, ez igaz, de lásd be,
kedvesem, hogy a dadának falura kellene mennie.

OLGA Harminc éve van nálunk.

NATASA De most már nem tud dolgozni! Vagy én nem értelek, vagy te
nem akarsz engem megérteni. Munkára alkalmatlan, csak al-
szik vagy üldögél.

OLGA Hát hadd üldögéljen.

NATASA (*csodálkozva*) Hogyhogy hadd üldögéljen? Hiszen cseléd.
(*könnyek közt*) Nem értelek, Olga. Dajkát tartok, szoptatós
dadát tartok, van szobalány, szakácsnő... minek kell még ez a
vénasszony is? Minek? (*kintről harangszó*)

OLGA Ezen az éjszakán tíz évet öregedtem.

NATASA Tisztázzunk valamit, Olga. Én vagyok itthon, az enyém a ház-
tartás. És ha én mondok valamit a cselédekről, akkor tudom,
hogy mit beszélek; tudom, hogy mit be-szé-lek...És nehogy
holnap még itt legyen ez a vén szarka, ez a csoroszllya... ez a
boszorkány! Ne merészeljete bosszantani! Senki ne merjen!

(*észhez tér*) Látod, ha nem költözködöl le a földszintre, akkor egyfolytában veszekedni fogunk. Ez rémes. (*kirohan*)

CSEBUTIKIN (*érkezik*) Azt mondják, csendesedik a tűz. Csak egy kerület égett le, pedig szél volt, eleinte úgy nézett ki, hogy az egész város leég. Kimerültem. Oljecska, kedvesem... Teljesen kikészültem. Ördög vinné az egészset... Mindenkit! Azt hiszik, hogy orvos vagyok, meg tudok gyógyítani mindenféle betegséget, de én nem tudok az égvilágon semmit, mindent elfelejtettem, amit tudtam, semmire nem emlékszem, egyáltalán semmire. Ördög vinné. A múlt szerdán kihívtak egy asszonyhoz - meghalt, és én vagyok az oka, hogy meghalt. Igen. Huszonöt évvel ezelőtt még tudtam egyet-mást, de most már semmire nem emlékszem. Semmire. Ó, csak ne kellene élni! Ördög tudja... Tegnapelőtt beszélgetek a klubban; azt mondják, Shakespeare, Voltaire... Nem olvastam, egyiket se olvastam, de olyan képet vágtam, mintha olvastam volna. És a többiek is, ugyanúgy. Szemétség! Aljasság! Az asszony is eszembe jutott, aki szerdán meghalt miattam... Minden eszembe jutott, és förtelmesnek, undorítósnak, iszonytatósnak éreztem az egészset... leittam magam...

VERSINYIN (*jön lelkesedve*) Ha a katonák nincsenek, leégett volna az egész város. Remek fiúk. Aranyat érnek! Nagyszerű gyerekek! Csupa mocskok lettem a tűznél, hogy nézek ki! Tegnap fél füllel hallottam, hogy a dandárunkat át akarják helyezni valahová messzire. Egyesek azt mondják, hogy Lengyelországba, mások szerint Csitába.

IRINA Hát, akkor egészen kihalt lesz a város. Mi is elutazunk!

Csebutikin elejt egy órát, az összetörik.

CSEBUTIKIN Ripitya!

OLGA Ilyen drága holmit összetörni - nahát, Ivan Romanics! Magaviselet: elégtelen!

IRINA Szegény mama órája volt.

CSEBUTIKIN Talán... Ha a mamáé, hát a mamáé. Talán össze se törtem, csak úgy tűnik, mintha összetörtem volna. Talán nem is léte-zünk, csak képzeljük, mintha léteznénk, talán valójában nem is vagyunk. Semmit nem tudok, senki nem tud semmit. Mit bámultok? Natasa összeszíri a levelet Protapopovval, ti meg nem látjátok... Itt ültök és semmit nem láttok, Natasának vi-szonya van Protapopovval... Talán nem szívesen fogadjátok ezt a fügét. (*Elmegy.*)

VERSINYIN Mikor a tűzvész kezdődött, gyorsan hazaszaladtam; odaérek, látom, hogy a mi házunk ép, nincs veszélyben, de a kislánya-im ott állnak a küszöbön egy szál ingben, az anyjuk sehol, to-long a nép, lovak és kutyák futkosnak, a lányok arcán rémü-let, szörnyülködés, könnyörgés, nem is tudom, mi. Felkapom őket, futok velük, és közben mindegyre arra gondolok, mi mindent kell még elviselniük ezen a földön! Eltelik még egy kis idő, két-háromszáz év, és a mi életünkre borzongva és gú-nyos mosollyal néznek majd vissza, mindent, ami most van, darabosnak, nehézkesnek, nagyon kényelmetlennek és ször-nyen furcsának fognak látni. Ó, micsoda élet lesz az, micsoda élet! Bocsássanak meg, megint elfilozofáltam magam. Enged-jék meg, hogy folytassam! Rám tört a filozofálhatnék, egysze-rűen ilyen a hangulatom. Szóval azt mondom: micsoda élet lesz az! Képzeljék csak el... Ma egészen különös a hangula-tom... Nagyon akarom az életet... "Elrepült éveim nem pere-lem, életem alkonyán hív a szerelem..."

MÁSA Tram-tam-tam...

VERSINYIN Tam-tam...

MÁSA Tra-ra-ra...

VERSINYIN Tra-ta-ta... *(szerelmesen táncolnak)*

Bejön Szoljonij.

IRINA Menjen innen, Vaszilij Vasziljics, kérem. Ide tilos bejönni.

SZOLJONIJ Akkor a bárónak miért szabad? És nekem miért tilos?

IRINA A bárónak is tilos.

SZOLJONIJ Nem, nekem ez határozottan furcsa, hogy a bárónak szabad, nekem pedig tilos.

IRINA A báró nincs itt!

VERSINYIN Tram-tam-tam.

MÁSA Tram-tam.

VERSINYIN Menjünk! *(kiszalad)*

SZOLJONIJ Rendben van, ezt megjegyzem. Lenne mit hozzáfűzni, de ne ingereljük a ludakat... *(elrohan)*

Az ágy alól előbújik Kuligin.

MÁSA Alszol, Fjodor?

KULIGIN He?

MÁSA Mehetnél már haza.

KULIGIN Kedves Másám, drága Másám... Máris megyek... Az én feleségem jó, derék asszony. Becsületszavamra. Elégedett vagyok, elégedett, elégedett!

MÁSA Elegendem van, elegendem van, elegendem van... Nem megy ki a fejemből... Egyszerűen felháborító. Egyfolytában itt motoszkál bennem, képtelen vagyok hallgatni róla. Andrejről beszélek... Jelzálogkölcönt vett fel erre a házra, és az egész pénzt zsebre vágta a felesége, pedig a ház nemcsak az övé, hanem négyünké! Ezt tudnia kell, ha tisztességes ember.

KULIGIN Ugyan már, Mása!

MÁSA Akkor is felháborító. Nem vagyunk szegények. Te dolgozol, tanítasz a gimnáziumban, különórákat is adsz... Becsületes ember vagy. Egyszerű ember... Nekem semmi sem kell, de az igazságtalanság felháborít.

KULIGIN Elégedett vagyok, elégedett, elégedett. *(el)*

IRINA Certo quanto è cambiato il nostro Andrej, come si è fatto meschino e vecchio accanto a quella donna! Una volta aspirava a diventar professore, e ieri si vantava di essere finalmente stato nominato socio del consorzio. Lui è socio del consorzio, e Protopopov presidente... Tutta la città parla, ride, e lui è l'unico a non sapere niente, a non vedere niente... Anche adesso tutti sono corsi all'incendio e lui se ne sta nella sua stanza come se niente fosse. Sempre a suonare quel violino. Oh, è terribile, terribile, terribile! Non ce la faccio, non ce la faccio a sopportare ancora!... Non posso, non posso!...

OLGA Nem értelek, Irina...

IRINA Hová? Hová lett minden? Hol van? Ó istenem, istenem! Mindent elfelejtettem, mindent... minden összezavarodott a fejemben... A mi Andrejünk milyen ócska és öreg lett a felesége mellett! Nem emlékszem már, hogy mondják olaszul ablak vagy mennyezet... finestra, soffitto... Mindent elfelejték, napról napra felejték, az élet meg elmegy és nem tér vissza soha, soha, soha nem megyünk mi Moszkvába... Látom én, soha nem megyünk el innen...

OLGA Kedvesem, kedvesem...

IRINA Ó, én boldogtalan... Nem tudok dolgozni, nem fogok dolgozni. Elég volt, elég! Már huszonnégy éves vagyok, az agyam kiszikkadt, lefogytam, elhülyültem, megöregedtem, és semmi,

de semmi, semmiféle kielégülés, az idő pedig megy, és közben úgy érzed, hogy egyre távolabb kerülsz az igazi szép élettől, és valami szakadék felé tartasz. Kétségbe vagyok esve és nem is értem, hogy még élek, hogy még nem öltem meg magam.

- OLGA Ne sírj, kicsikém, ne sírj...
- IRINA Nem sírok, nem sírok... Elég... Látod, nem sírok. Elég... Elég!
- OLGA Kedvesem, mint nővéred mondom neked, mint barátod, ha hallani akarod a tanácsomat, menj hozzá a báróhoz! Hiszen tiszteled, nagyra becsüled... Igaz, hogy nem szép ember, de olyan rendes, tiszta. Hiszen nem szerelemből megyünk férjhez, hanem azért, hogy betöltsük a hivatásunkat. Én legalábbis így gondolom, és én férjhez mennék szerelem nélkül is. Bárki kérne meg, hozzámennék, csak rendes ember legyen. Még öreghez is hozzámennék...
- IRINA Mindig azt vártam, hogy Moszkvába költözünk, és ott majd találkozom az igazival, róla álmodoztam, őt szerettem... De úgy látszik, agyrém volt az egész, agyrém...
- OLGA Édes, szép húgocskám, én mindent értek; amikor a báró le-szerelt és először jött hozzánk civilben, olyan csúnyának találtam, hogy még el is sírtam magam... Kérdezte, hogy miért sírok. Mit kellett volna mondanom?! De ha az isten úgy rendelné, hogy feleségül vegyen, boldog lennék. Hiszen az más, egészen más.

Natasa gyertyával a kezében átmegy a színen, jobbról balra, némán.

- MÁSA Úgy járkál, mintha ő gyújtotta volna fel a várost.
- OLGA Buta vagy, Mása. Te vagy a családukban a legbutább. Már megbocsáss.
- MÁSA Gyónni akarok, édes testvéreim. Nehéz a lelkem. Bevallom nektek, és többé senkinek, soha... Már mondom is. Ez az én

titkom, de nektek mindent tudnotok kell... Nem bírok hallgatni... Szeretem, szeretem... Szeretem ezt az embert... Láttátok őt az előbb... Hát igen. Egyszóval, szeretem Versinyint...

OLGA

Hagyd ezt. Én nem hallgatom.

MÁSA

Hát mit csináljak? Először furcsának találtam, azután sajnáltam... aztán beleszerettem... Szeretem a hangjával, a szavaival, a szerencsétlenségével, a két lányával együtt...

OLGA

Úgyse hallom. Akármilyen hülyeséget beszélsz is, én nem hallom.

MÁSA

Te vagy hülye, Olga. Szeretem, tehát ez a sorsom. Úgy látszik, ez a végzetem... És ő is szeret engem... Ez szörnyű. Nincs rendjén, ugye? Ó, Irina! Hogyan éljük le az életünket, mi lesz belőlünk... Ha valami könyvben olvasod, azt hiszed, hogy mindezt rég tudod és érted, de ha szerelmes leszel, rájössz, hogy senki nem tud semmit és mindenkinek magának kell döntenie a saját életéről... Kedveseim, testvéreim... Bevallottam nektek, és ezután hallgatni fogok... Olyan leszek, mint Gogol örültje... hallgatok... hallgatok...

Andrej jön be.

ANDREJ

Micsoda hatalmas tűzvész! Most kezdett lohadni. A fenébe, feldühített ez a Ferapont... Mit hallgatsz, Olga? Ideje abba hagyni ezt a butaságot, hogy folyton meg vagytok sértődve... Mása, itt vagy, Irina is, nagyszerű - most tisztázhatjuk egyszer s mindenkorra. Mi a bajotok velem? Micsoda?

OLGA

Hagyd ezt, Andrjusa. Majd holnap megbeszéljük. Micsoda borzalmas éjszaka!

ANDREJ

Ne aggódj. Tökéletesen higgadtan kérdezem: mi a bajotok velem? Mondjátok a szemembe.

VERSINYIN

(kintről) Tram-tam-tam!

- MÁSA Tra-ta-ta! Megyek, Olga, isten veled. Aludj jól... Szervusz, Andrej. Menj most el, fáradtak... holnap majd tisztázhatod...
(*Elmegy.*)
- OLGA Igazán, Andrjusa, halasszuk holnapra... Ideje aludni.
- ANDREJ Csak megmondom a magamét és megyek. Mindjárt... Először is, valami bajotok van Natasával, a feleségemmel, én ezt a házasságom első napja óta érzem. Natasa derék, becsületes ember, egyenes és nemes lelkű - tessék, ez a véleményem. Én a feleségemet tisztelem és szeretem, értitek, tisztelem, és megkövetelem, hogy mások is ugyanígy tiszteljék. Ismétlem, becsületes, nemes lelkű ember, és a ti fanyalgásotok, már megbocsássatok, az egyszerű hóbort. Másodszor, ti mintha haragudnátok rám, mert nem vagyok professzor és nem a tudománnyal foglalkozom. De én az előjáróságon szolgálok, tag vagyok a helyi tanácsban, és ezt ugyanolyan szentnek és magasznak tartom, mint a tudomány szolgálatát. Tagja vagyok a helyi tanácsnak, és büszke vagyok erre, ha tudni akarjátok... Harmadszor... még mindig van mondanivalóm... Kölcsönt vettem fel a házra, anélkül, hogy engedélyt kértem volna tőletek. Ebben bűnös vagyok, igen, és bocsánatot is kérek. Az adósságaim kényszerítettek rá... harmincötezer... Már nem kártyázom, rég abbahagytam, de a legfontosabb, amit mentésemre fölhozhatok, az, hogy ti lányok vagytok, kaptok járadékot, nekem pedig nem volt... hogy úgy mondjam... jövedelmem... Ide se hallgatnak. Natasa nagyszerű, becsületes ember. Amikor megnősültem, azt hittem, mind boldogok leszünk... mind boldogok... De hát, istenem... Kedves testvéreim, drága testvéreim, ne higgyetek nekem, ne higgyetek...
(*zokog*)
- IRINA Hallottad? Elviszik tőlünk a dandárt, áthelyezik valahová messzire.

OLGA Ez csak szóbeszéd. *(szünet)*

IRINA Akkor magunkra maradunk... Olga!

OLGA No?

IRINA Kedvesem, én tisztelem, becsülöm a bárót, remek ember, hozzá is megyek, beleegyezem, csak költözzünk Moszkvába! Könyörgök, menjünk oda! Nincs Moszkvánál jobb a világon! Menjünk, Olga! Menjünk!

OLGA Víztek engem is?

Irina rábólint.

4. KÉP

Prozorovék régimódi kertje.

OLGA Ma hat éve, hogy apa meghalt.

MÁSA Ma.

IRINA Pont ma.

A három lány mosakszik. Olga énekel.

OLGA Elmennek a katonák... menjetek, csak menjetek!
Többé nem látjuk egymást... menjetek, csak menjetek!
Zokogunk némán, a jövőnknek zokogva üzenünk.
Megismerjük majd egymást?
Vagy épp csak hűvösen köszönünk?
Egy utolsó fényképhez álltunk sorban, mindannyian.
Egy utolsó fényképen mosolygunk együtt, mindannyian.
Semmi, az emlékek tarsolyából semmi ne essen ki!
Tőlem nem köszönt el, tőlem nem köszönt el senki.
Csak egyetlen napot, csak egyetlen napot még!
Moszkvában kék az ég, Moszkvában kék az ég!
Csak egyetlen napot, csak egyetlen napot még!
Csak egyetlen napot, csak egyetlen napot kérek még!
Encore un jour, encore un jour...
Oh, si j'avais encore un jour!
Ils ont oublié de me dire adieu!
Adieu! Adieu! Adieu...

CSEBUTIKIN Elmentek... Tőlem elfelejtettek elköszönni. Különben, hamarosan találkozom velük, én holnap indulok. Hát igen... De visszajövök magukhoz és gyökeresen megváltoztatom az életemet... Csöndes, szelíd ember leszek... kellemes, illedelmes...

A színpad mélyén Andrej tolja a gyerekkocsiban alvó gyereket.

IRINA Ivan Romanics, galambom, szörnyen nyugtalan vagyok. Maga ott volt tegnap a sétányon, mondja, mi történt?

CSEBUTIKIN Mi történt? Semmi. Marhaság. Mindegy. Nem tudom. Hülyeség az egész.

IRINA Lényegében elkészültem, délután feladom a poggyászatot. Holnap esküszünk a báróval, még holnap utazunk, holnapután már tanítok is az iskolában, kezdődik az új élet. Majd csak megsegít valahogy a jóisten! Amikor letettem a tanítónői vizsgát, még sírtam is örömben, boldogságomban... Mindjárt jön a kocsis a csomagokért...

CSEBUTIKIN Kedvesem, gyönyörűm... aranyom... Repüljétek, kedveseim, repüljétek isten hírével!

IRINA Ha már Moszkvába nem mehetek, akkor másképp lesz. Úgy látszik, ez a sorsom. Nincs mit tenni. Minden isten akarata, ez az igazság... Nyikolaj Lvovics megkérte a kezemet... Hát akkor... Gondolkodtam és határoztam. Ő jó ember, hihetetlen, hogy milyen jó ember... És hirtelen mintha szárnyaim nőttek volna, megkönnyebbültem, felderültem és kedvem lett dolgozni... Csak hát tegnap történt valami, ami titok itt körülöttem... (*elrohan*)

CSEBUTIKIN Hülyeség.
Andrej tolja a gyerekkocsit.

MÁSA (*Csebutikinnak*) Ül magában, üldögél...

CSEBUTIKIN Na és?

MÁSA Semmi... Maga szerette az anyámat?

CSEBUTIKIN Nagyon.

MÁSA És ő magát?

CSEBUTIKIN Arra már nem emlékszem.

MÁSA Az enyém itt van? (*Versinyinre céloz*) A szakácsnőnk, Marfa beszélt így valamikor a rendőrzéről: az enyém. Itt van az enyém?

CSEBUTIKIN Még nincs.

MÁSA Amikor porciónként kapod a boldogságot, apró falatokban, azután elveszíted, akkor lassan eldurvulsz és megvadulsz... Itt kavarog bennem... No lám, a mi Andrejünk, a bátyus... Minden reménység oda. Emberöltők emelték a harangot, tengeri munkát és pénzt ölve bele, a harang meg egyszer csak leesett és összetört. Egyik pillanatról a másikra, volt - nincs.

ANDREJ Mikor lesz végre nyugalom a házban?

CSEBUTIKIN Hamarosan. Az első, a második és az ötödik üteg pontban egykor indul. Én meg holnap.

ANDREJ Örökre?

CSEBUTIKIN Jövőre visszajövök. Ámbár, ördög tudja... mindegy is...

ANDREJ Kihal a város. Mintha üvegbúrával zárnák le. Valami történt tegnap a színháznál; mindenki beszél, én meg nem tudom.

CSEBUTIKIN Semmi. Marhaság. Szoljonij belekötött a báróba, az meg begurult és megsértette, a végén az lett belőle, hogy Szoljonijnak ki kellett hívnia párbajra. Ideje is mennem...

MÁSA Azt mondom, nem szabad megengedni nekik. Megsebesítheti a bárót, meg is ölheti.

CSEBUTIKIN A báró jó ember, de hát egy báróval több vagy kevesebb - nem mindegy? Dehogynem! Mindegy!

MÁSA Így beszélnek egész nap... Élsz ebben a hidegben, majd nem havazik, és akkor még ezek a beszélgetések. Nem megyek be a házba, képtelen vagyok bemenni. Ha Versinyin jön, szóljanak... Már repülnek el a vándormadarak... Hattyúk vagy vadlibák...

ANDREJ Kihal a ház. Elutaznak a tiszték, elutazik maga, a húgom férjhez megy, egyedül én maradok.

CSEBUTIKIN Hát a feleséged?

ANDREJ A feleség az feleség. Becsületes, rendes, hát szóval, jó is, de van benne valami, ami kicsinyessé, vakká, állatiassá teszi. Tulajdonképpen nem is ember. Úgy mondom magának, mint barátnak, az egyetlen embernek, akinek kitarhatom a lelkem. Szeretem Natasát, ez tény, de néha hihetetlenül közönségesnek találom, és ilyenkor összezavarodom, nem értem, hogy miért, mitől szeretem, vagy legalábbis szerettem...

CSEBUTIKIN Én, testvér, holnap elutazom, talán többé nem is találkozunk, hadd adjak egy tanácsot. Vedd szépen a kalapodat, fogd a botodat és menj el... Menj, vissza se nézz. És minél messzebb mész, annál jobb. *(kimegy)*

Bejön Irina és Tuzenbach.

TUZENBACH Kedvesem, mindjárt jövök.

IRINA Hová mész?

TUZENBACH Be kell mennem a városba, mert... elkísérem a bajtársakat.

IRINA Nem igaz... Nyikolaj, mitől vagy ma ilyen ideges? Mi történt tegnap a színháznál?

TUZENBACH Egy óra múlva megjövök, és újra veled leszek. Egyetlenem... Már öt éve szeretlek, és még mindig nem szoktam meg, hogy egyre szebbnek látlak. Milyen gyönyörű, csodálatos a hajad! Micsoda szemek! Holnap elviszlek innen, dolgozni fogunk, gazdagok leszünk, az álmaink valóra válnak. Boldog leszel. Csak hát, tudod... az az egy..., az az egy, hogy te engem nem szeretsz!

IRINA Erről nem tehetek! A feleséged leszek, hűséges, engedelmes, de szerelem nincs, mit csináljak. Én nem szerettem egyszer

sem életemben. Ó, hogy álmodtam a szerelemről, régóta álmodom róla, éjjel és nappal, de a lelkem olyan, mint egy drága zongora, amelyet lezártak és elveszett a kulcs. Nyugtalan a tekinteted.

TUZENBACH Nem aludtam egész éjjel. Mondj valamit. Mondj nekem valamit...

IRINA Mit? Mit mondjak? Mit?

TUZENBACH Valamit.

IRINA Mit?

TUZENBACH Milyen semmiségek, milyen hülye apróságok válnak néha jelentőssé az életünkben, csak úgy, egyik pillanatról a másikra. Nem ittam ma kávé. Szólj, hogy főzzenek... *(elrohan)*

Irina elgondolkodva áll, aztán a színpad mélyébe megy, leül. Andrej jön előre a gyerekkocsival.

ANDREJ Ó, hol van, hová lett a múltam, amikor fiatal, vidám és okos voltam, amikor még nagyszerűeket álmodtam és gondoltam, amikor a jelenem és a jövőm tele volt reménnyel? Mitől van az, hogy alig kezdünk el élni, máris unalmasak, szürkék, érdektelenek, lusták, közönyösek, haszontalanok és boldogtalanok leszünk... Az emberek, hogy ne dögöljenek bele az unalomba, mocsos pletykákkal, vodkával, kártyával, pereskedéssel színesítik az életüket, az asszonyok megcsalják a férjüket, a férjek meg hazudnak, úgy tesznek, mintha semmit sem látnának és semmit nem hallanának, és ezt a romlott levegőt szívják a gyerekek is, kialszik bennük az isteni szikra, és ugyanolyan szánalmas, egyforma hullák lesznek, mint az apáik és az anyáik...

NATASA *(kintről)* Ki beszél itt ilyen hangosan? Te vagy az, Andrjusa? Felébreszted Szofocskát. Ha hangoskodni akarsz, add oda a gyereket másnak. Elegem van! Mit kezdjek veled? Mit?

ANDREJ Én halkan beszélek.

VERSINYIN *(érkezik)* Mindjárt indulunk, Olga. Mennem kell. Hol van Mása?

OLGA Valahol a kertben...

VERSINYIN Sietek. *(sóhajt)* Minden véget ér egyszer. Nagyon ideszoktam magukhoz.

OLGA Vajon látjuk-e még egymást valaha?

VERSINYIN Feltehetőleg nem.

OLGA Holnapra a városban egyetlen katona sem marad, minden emlékké válik, és persze új élet kezdődik számunkra... Minden másképp alakul, mint ahogy elképzeltük. Tehát nem megyünk Moszkvába...

VERSINYIN Mit mondjak magának búcsúzóul? Lejárt az időm...

OLGA Itt jön. *(Mása jön.)*

VERSINYIN Jöttem elbúcsúzni.

MÁSA Isten veled...

OLGA Elég, elég...

Mása hevesen zokog.

VERSINYIN Írj nekem... Ne felejts el! Engedj... mennem kell... Olga, vegye el tőlem, nekem már... mennem kell... elkéstem... *(elrohan)*

OLGA Jól van, Mása, elég!

Mása feje fölött megjelenik Kuligin.

KULIGIN Semmi baj, hagyj csak, hadd sírjon... Én jó Másám, nagyszerű Másám... A feleségem vagy, és bármi történt is, én boldog vagyok... Nem panaszkodom, nem teszek neked szemrehányást... Olga a tanúm... Megint úgy élünk majd, mint azelőtt, és egyetlen szót se, egyetlen célzást se... *(Mása ellöki)*

MÁSA Többet nem sírok... Elszúrt élet... semmi nem kell most nekem... Mindjárt megnyugszom...

OLGA Nyugodj meg, Mása. Látod, milyen okos vagy... Menjünk a szobába.

MÁSA Oda nem megyek. Én abba a házba többé nem megyek be...

IRINA Gyertek, ülünk le, legalább hallgassunk együtt. Hiszen holnap elutazom...

NATASA Mennyi gond van a gyerekekkel... Irina, te holnap elutazol - milyen kár. Maradhatnál még néhány napocskát. Egészen megszoktalak, azt hiszed, könnyű elválnom tőled? A szobádba beköltöztetem Andrejt a hangszerével – hadd húzogassa ott! -, az ő szobájában meg elhelyezzük Szofocskát. Fantasztikus gyerek! Micsoda kislány! Ma rám néz ilyen szemekkel, és azt mondja: mama! Úgy, szóval holnap már egyedül leszek itt. Először is kivágatom a fenyősort, azután ezt a cseresznyefát... Esténként olyan csúnya... *(Olgának)* Kedvesem, egyáltalán nem illik hozzád ez az öv... Drágám, ez nem helyes!

OLGA Csak nem jelent valamit?

NATASA Dehogy. Egyenesen ízléstelen. Valami világosabb kellene. Ide pedig mindenhova virágokat ültetek, na lesz itt illat... *(Kimegy.)*

Csebutikin jön rémült arccal.

CSEBUTIKIN Olga Szergejevna!

OLGA Tessék. Mi az?

CSEBUTIKIN Semmi. Nem tudom, hogy mondjam meg...

Valamit súg a fülébe.

OLGA Ce n'est pas possible!

CSEBUTIKIN De igen...

MÁSA Mi történt?

OLGA *(Irinának)* Borzalmas! Nem tudom, hogy mondjam meg neked, drágám...

IRINA Mi van? Mondjátok már: mi van? Az isten szerelmére!

CSEBUTIKIN Az imént párbajban megölték a bárót.

IRINA Tudtam.

OLGA *(könnyes szemmel)* Férfiak... Férfiak... Férfiak!

CSEBUTIKIN Если бы знать, если бы знать! *(sírva nevet)*

Andrej megáll a babakocsival, leveszi szemüvegét, látszódik, hogy megvakult.

ANDREJ О молодость, чудная, прекрасная молодость! Моя дорогая, моя хорошая, не волнуйтесь так! Верьте мне, верьте. Мне так хорошо, душа полна любви, восторга. О, нас не видят! Не видят! За что, за что я полюбил вас, когда полюбил - о, ничего не понимаю. Дорогая моя, хорошая, чистая, будьте моей женой! Я вас люблю, люблю. как никого никогда.

Mindeközben a három nővér egymáshoz simulva, szinte összenőve áll. Egyszerre beszélnek, összefolynak a mondatok.

IRINA Ó, hogy szól a zene! Elmennek tőlünk, örökre, mi meg itt maradunk... egyedül, hogy újrakezdjük az életünket. Élni kell... Élni kell...

MÁSA Hört, die Musik! Sie verlassen uns... für immer, auf Nimmerwiedersehen... Ósz van, hamarosan jön a tél, a hó mindent betakar, én meg dolgozni fogok, dolgozni... Die Musik spielt so lustig und vergnügt, man spürt förmlich die Lust zu leben! O mein Gott! Eine kurze Spanne Zeit wird vergehen, und wir werden für immer davongehen, man wird uns vergessen, wird unsre Gesichter, unsre Stimmen vergessen, wie viel unser waren – aber unsere Leiden werden sich in Freude wandeln für jene, die nach uns leben werden.

- OLGA** Nous restons seules pour recommencer notre vie. Il faut vivre... Il faut vivre... C'est automne, bientôt l'hiver, la neige va tout ensevelir, mais moi, je travaillerai... je travaillerai...
- IRINA** Adesso è autunno, presto verrà l'inverno, tutto si coprirà di neve, e io lavorerò, lavorerò... La banda suona così allegra, viva, mette voglia di vivere! Oh, Dio mio!
- OLGA** Milyen vidáman szól a zene, milyen jókedvűen, az ember élni akar! Istenem! Az idő elszáll, mi is elmegyünk örökre... Le temps passera, et nous quitterions cette terre pour toujours, on nous oubliera, on oubliera nos visages, nos voix, on ne saura plus combien nous étions, mais nos souffrances se changeront en joie pour ceux qui viendront après nous; le bonheur, la paix régneront sur la terre, et on dira du bien de ceux qui vivent maintenant, on les bénira.
- IRINA** ... elfelejtenek minket, elfelejtik az arcunkat, a hangunkat, hogy hányan voltunk, de a mi szenvedésünk boldogságra vált azokban, akik utánunk jönnek... Felicità e pace scenderanno sulla terra e ci sarà una buona parola e riconoscenza per quelli che vivono ora. Oh, care sorelle, la nostra vita non è ancora finita. Vivremo! La banda suona così allegra, con tanta gioia e pare che tra poco anche noi sapremo perché siamo al mondo, perché soffriamo...
- MÁSA** ... boldogság és béke költözik a földre, és jó szóval, áldással emlékeznek majd azokra, akik most élnek... O, meine lieben Schwestern, unser Leben ist noch nicht zu Ende! Wir werden leben! Die Musik spielt so lustig, so freudig, und es ist, als ob es nur kurze Zeit noch dauern könnte, bis wir erfahren, warum wir leben, warum wir leiden ...
- OLGA** Ó, kedves húgaim, az életünk még nem ért véget! Élni fogunk! Olyan vidáman szól a zene, olyan boldogan, és én azt hiszem, nemsokára mi is megtudjuk, miért élünk, miért szenvedünk... Ha tudhatnánk, ha tudhatnánk!

EGYÜTT	Ha tudhatnánk, ha tudhatnánk!
(Olga,	Si l'on savait! Si l'on savait!
Irina,	Ah, saperlo, saperlo!
Mása,	Wenn wir es doch wüßten, wenn wir es doch wüßten!
Andrej,	If only we could know, if only we could know!
Csebutikin)	Если бы знать, если бы знать!

Függöny.

Budapest, 2009.